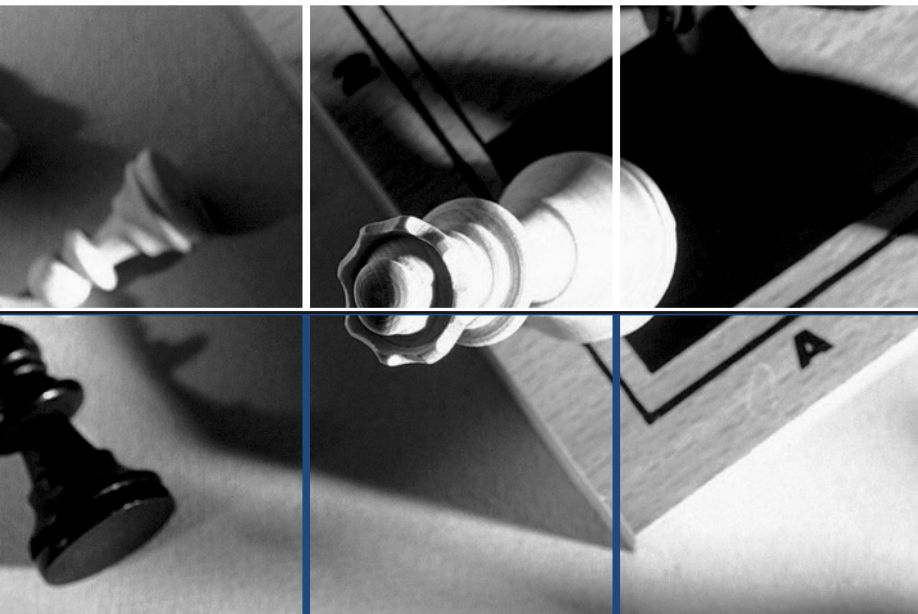

*FISCALE OPENINGSBALANS
GEREED; EINDPUNT OF START?*

A c c e n t
Finance & Accountancy

Author

Drs. Klaas Riedhorst

Klaas Riedhorst is sinds 1997 werkzaam als bedrijfsfiscalist in de energie sector. Als tax director van NUON was hij verantwoordelijk voor het opstellen en implementeren van de fiscale openingsbalansen. Hij is als partner verbonden aan The Resource Tax Interim & Projects te Amsterdam en werkt nauw samen met Accent Finance & Accountancy

E-mail: Klaas.riedhorst@theresource.nl

Web: www.accentfinance.nl

Copyright © 2010 Accent Finance BV

theresource

Accent
Finance & Accountancy

Op 1 januari 2008 is de integrale belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor woningcorporaties ingegaan. Dat is precies tien jaar nadat de Nederlandse energiebedrijven belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting zijn geworden. Als ervaringsdeskundige vind ik het interessant een vergelijking te maken tussen de processen en aan de hand van ruim dertien jaar ervaring bij energiebedrijven die sinds 1998 met de fiscale openingsbalans problematiek hebben geworsteld, een doorkijkje te geven naar de toekomst.

Allereerst moet ik Aedes, de woningcorporaties en de belastingdienst complimenteren voor het feit dat er ruim een jaar na de aanvang van de belastingplicht een vaststellingsovereenkomst (VSO-2) is gekomen. De inhoud en uitwerking voor de individuele woningcorporaties kan ik niet beoordelen, maar ik herken heel veel elementen die ook in de discussie tussen de energiebedrijven en de belastingdienst aan de orde zijn geweest. Voordeel van de VSO-2 is dat het veel onderwerpen bestrijkt en daarmee zekerheid en duidelijkheid biedt voor de belastingplichtigen.

Ervaringen van de energiesector

Voor de energiebedrijven heeft het tot 2005 geduurd eer er (individuele) vaststellingsovereenkomsten over de fiscale openingsbalans waren getekend. Dat betekende dat de energiebedrijven gedurende de jaren 1998 tot 2005 in relatieve onzekerheid zaten over hun belastingpositie. Dit bracht ook met zich mee dat pas na het tekenen van de vaststellingsovereenkomsten de aangiften vennootschapsbelasting konden worden ingediend en door de fiscus konden worden bekeken. De discussies over de ingediende aangiften, de ingenomen standpunten en de standpunten die in de vaststellingsovereenkomst niet of multi-interpretabel waren opgenomen hebben nog erg veel tijd gekost. Kortom, het hele traject van belastingplicht, vaststellingsovereenkomst tot definitieve aanslagen heeft

ruim tien jaar geduurd.

Voor de woningcorporaties zie ik niet een dergelijk lange tijdspanne. Door het tekenen van VSO-2 staat de openingsbalans en de wijze van behandeling voor de jaarwinst grotendeels vast, hoewel er nog steeds discussiepunten zijn. Omdat veel woningcorporaties hebben gekozen voor horizontaal toezicht, richt de relatie met de belastingdienst zich veel meer op het heden en de toekomst en kan zodoende eerder zekerheid worden verkregen. Dit is een groot goed.

Fiscale zekerheid en het leven in de fiscale actualiteit is voor elke belastingplichtige, maar zeker voor woningcorporaties van groot belang. Denk alleen maar aan de fiscale impact op investeringen, projectontwikkelingen en de waardering van de ondernemingen bij fusies, reorganisaties en samenwerkingsverbanden.

Bedreigingen

Zie ik dan helemaal geen bedreigingen? Uit mijn ervaring heb ik gemerkt dat de onderneming denkt "er te zijn" bij het vaststellen van de openingsbalans en het indienen van de aangifte over het eerste belastingjaar. Niets is minder waar. Omdat het opzetten van de openingsbalans veelal als een project wordt beschouwd is er – tijdelijk – veel aandacht voor de fiscaliteit. Ook de adviseurs laten zich niet onbetuigd. De rol van het fiscale geweten en bewaker van de fiscaliteit ligt vaak bij de financiële afdeling. Echter door de toenemende druk en een uitgebreid takenpakket, krijgt de fiscaliteit in de jaren erna vaak niet de aandacht die het nodig heeft. Temeer ook daar de fiscale kennis van de financiële afdeling vaak niet toereikend is. Ik heb gemerkt dat het belangrijk is dat iemand binnen de onderneming "fiscaal bewustzijn" moet kweken binnen de organisatie en fiscale problemen moet kunnen signaleren en oplossen. Tot op zekere hoogte kan dit uitstekend door de financiële afdeling worden gedaan, maar er komt een tijd dat de fiscale kennis, het signaleringsvermogen en de tijd en

aandacht voor implementatie en follow-up tekort schieten. Dan wordt het tijd voor een in- huis fiscalist in vaste dienst of op interim basis.

Ik vergelijk de functie van de in-huis fiscalist met een huisarts. Hij of zij moet de problemen signaleren (actief of passief) en vervolgens oplossen. Zelfstandig, of met medewerking van een externe adviseur (specialist). Naast het day-to-day management van de fiscale positie, het beantwoorden van vragen, is de fiscalist het aanspreekpunt voor de belastingdienst en de adviseur. Tevens dient hij de werkzaamheden voor het Tax Control Framework (TCF) te monitoren.

Het verbaast mij dat zo weinig woningcorporaties een eigen fiscalist hebben. Ruwweg 25 % van de winst gaat naar de vennootschapsbelasting dies daarmee een van de grootste kostenposten is. Dit zou toch een fiscaal medewerker rechtvaardigen. Ter vergelijking: toen ik in de energiebranche begon waren er twee fulltime fiscalisten in de hele branche werkzaam, ruim tien jaar later zijn dat tussen de 30 en 40 fiscalisten! Ik verwacht dan ook een toename in fiscaal specialisten bij de woningcorporaties.

Veranderingen in rapportage

Naast de fiscale bewustwording en de fiscale signaleringsfunctie, dienen ook de administratieve systemen en rapportage modellen te worden aangepast aan de eisen van de belastingdienst en de management rapportage systemen. De openingsbalans en de fiscale wetgever vereisen toch informatie die niet direct op eenvoudige wijze in de ERP systemen voorhanden is, maar fiscaal zeer relevant kan zijn.

Ook nieuw is de interne tax reporting. Met de invoering van de belastingplicht ontstaan er verschillen in de commerciële en fiscale balans en winst en verliesrekening (bijvoorbeeld door waarderings- en afschrijvingsverschillen, fiscale verliezen, verschil in duiding tussen onderhoud en vervanging etc.). Het bijhouden en periodiek rapporteren van deze verschillen is

tijdrovend. Kortom, ook op het gebied van de fiscale (management)rapportage verandert er het nodige.

Het is mijn ervaring dat het al met al een hele kunst is om zo kort na het opstellen van de fiscale openingsbalans de fiscaal goede dingen te doen en “compliant” te zijn. Om te beoordelen of de woningcorporaties compliant zijn, zijn er verschillende middelen, variërend van een tax risk assessment tot een volwaardig TCF denkbaar. Pas dan kan de volgende stap worden gezet: het optimaliseren van de belastingpositie.

Een nieuw tijdperk

De fiscale openingsbalans is letterlijk het begin van een nieuw tijdperk. Mijn inschatting is dat het zeker vijf jaar duurt voordat alle openingsbalans perikelen zijn opgelost en volwaardig zijn geïmplementeerd. Naast de afdracht van vennootschapsbelasting, een grote kostenpost, dient de woningbouwcorporatie fiscaal bewust te worden in haar doen en laten. Niet alleen bij transacties en investeringen waarbij over het algemeen wel fiscaal geadviseerd wordt, maar vooral ook in het alledaagse handelen is een fiscaal bewustzijn noodzakelijk.

Voorts moeten er de nodige aanpassingen in systemen worden ingevoerd en moet de “ tax line” gerapporteerd worden. Door de toenemende complexiteit van de fiscaliteit, voorzie ik dat ook bij woningcorporaties de ruimte en noodzaak zal ontstaan voor in- huis fiscalisten. Dit zou ook kunnen in een fiscalist-2-share optie, waarbij gebruik kan worden gemaakt van fiscale kennis van een vaste contactpersoon (fiscalist) die niet fulltime voor de organisatie werkt, maar op afroep beschikbaar is.

Accent Finance & Accountancy

Accent Finance & Accountancy ondersteunt organisaties bij het opzetten, inrichten en voeren van een adequate financiële administratie en een gedegen financieel beheer. Accent Finance & Accountancy onderscheidt zich in haar dienstverlening door voortdurend te zorgen voor de meest effectieve en efficiënte dienstverlening.

Dit betekent voor u als klant:

- Dat u kwalitatief hoogwaardige dienstverlening kunt verwachten
- Met een minimale doorlooptijd (bijvoorbeeld voor rapportages en advies)
- Tegen zo laag mogelijke kosten

Accent Finance & Accountancy is een organisatie die verschillende financiële diensten verleent:

Wij adviseren organisaties op het gebied van financieel management

Wij bieden het concept CFO-2-Share® aan, waarbij wij geheel of gedeeltelijk invulling geven aan de rol van een sterke financiële manager voor uw organisatie. Wij doen dit op een part-time basis, waardoor u de expertise van een volwaardige CFO in huis haalt, tegen beduidend lagere kosten dan wanneer u hiervoor zelf een persoon in dienst zou moeten nemen. Dit concept bieden wij in diverse varianten aan.

Tot slot organiseren wij financial en operational risk management trainingen, zowel in-house als op locatie.

Voor meer informatie, bezoek onze web site:

www.accentfinance.nl